

Bilo je to 2. julija ob petih popoldne do ure natanko dve leti po tem, ko je skupina slabo oboroženih mož naše teritorialne obrambe ob pomoči policije in civilnega prebivalstva zaustavila prodor 2. oklepne bataljona 1. oklepne brigade jugoslovanske (ljudske) armade.

Oklepni bataljon je nameraval namreč zavzeti položaje okrog obronkov Pustega polja in Kalc. Zaustavitev in onesposobitev oklepne kolone za izvedbo načrtovane naloge je bilo še eno uspešno in odločno dejanje, s katerim smo Slovenci pokazali napadalcu in svetu sploh, da smo mislili resno in odločno uresničiti stoletja staro željo in hotenje po življenju v lastni, samostojni državi - Sloveniji, je dejal slavnostni govornik poveljnik Teritorialne obrambe za ljubljansko pokrajino podpolkovnik gospod Marjan Balant.

Tudi s tem dejanjem so naši možje in fantje ponovno dokazali elitnim oficirjem jugoslovanske (ljudske) armade, da naša teritorialna obramba ni samo "nekakva rezervna vojska JNA - skup krajskih Janeza", ki nikoli in nikdar ne bodo za druga

Njim, ki so ubranili domovino

Ob odkritju spominske plošče na Cesarskem vrhu

Pred dvema letoma barikada, danes spominska plošča (foto: M.T.)

opravila v armadi, kot za dobre pisarje, intendante in poslušne šoferje visoko usposobljenih oficirjev JNA.

Odločna zavest, da bi branili svoje, je daleč preseгла vojaški napuh, zagledanost vase in značil-

no precenjevanje lastnih moči nam "bratske i jedinstvene narodne armije", kot je dejal slavnostni govornik.

Predsednik Skupščine občine Logatec gospod Anton Antičević je po priložnostnem nagovoru, s katerim je pozdravil vse prisotne, med njimi republiške poslance, predstavnike vojaških oblasti in druge goste, odkril spominsko ploščo prav na mestu, kjer so bili zaustavljeni tanki jugoslovanske armade. Spominsko ploščo je po načrtu arhitekta Igorja Resnika izdelal mojster Alojz Milek. V kulturnem sporedu sta sodelovala logaški pihalni orkester in Logaški oktet. Dokumentarično nadvse zgovorno je ilustriral dogodke tistega spopada na Cesarskem vrhu kronološki zapis Antona Arha in tonski posnetek radijskih sporočil, ki nam jih je ohranil gospod Janez Škrli.

Ob tej priložnosti je Predsedstvo Skupščine občine Logatec položilo venec na kraj, kjer sta se pri opravljanju obrambnih nalog smrtno ponesrečila Miroslav Moljk in Anton Žakelj.

maš

Temeljni kamen

21. junija so se začela pripravljajalna ureditvena dela, 25. junija pa je predsednik SKD, g. Lojze Peterle, položil temeljni kamen novi rovtarski osemletki. Na ta praznični dan se je zbralo veliko število domačinov in uglednih gostov, med njimi državni poslanci g. Skukova, g. Kociper, g. Jelinčič, državni svetnik g. Štefančič, logaški župan g. Antičević, svetovalec v ministru za šolstvo g. Niko Žibret idr. V slavnostnem programu so sodelovali Pihalni orkester Logatec, moški pevski zbor iz Rovt in učenci osnovne šole.

Zbrane je pozdravil predsednik sveta KS Rovte, g. Alojz Čuk. Slavnostni govornik, predsednik IS SO Logatec g. Vladislav Puc, je poudaril najpomembnejša dejstva, ki so utemeljila začetek gradnje. Najprej vse večje

število učencev, ki jih bo za osnovno šolanje v Rovtah in okoliških krajih kmalu 250, ljudski referendum za gradnjo, utemeljena usmeritev, naj bo osnovno šolanje čim bližje otrokovemu domu; zatem izpričana večja uspešnost manjših šol v primerjavi z večjimi, in, nenazadnje, garancija za finančno pokritje naložbe, ki jo je pripravljena dati republiška administracija.

Poudaril je tudi dejstvo, da je denar, s katerim se bo financirala gradnja, namenski, in da zaradi te gradnje ne bo nič manj denarja za plače učiteljev, niti za vzdrževanje že delujočih šol v občini. Ob koncu se je zahvalil poslancem, ki so zastavili svojo besedo v prid gradnji povsod tam, kjer je bilo to potrebno. Izrazil je tudi prepričanje, da bodo prebivalci Rovt tem prizadevanjem prisodili pravo vrednost. J. Gostiša

G. Lojze Peterle je položil temeljni kamen novi osemletki (foto: J.G.)

mag. Rigelnik med logaškimi gospodarstveniki

Na povabilo izvršnega sveta občine Logatec sta v sredo, 4. avgusta 1993, obiskala našo občino predsednik državnega zbora mag. Herman Rigelnik in poslanec SNS Zmago Jelinčič. Po krajšem sprejemu na občini, kjer sta gosta pozdravila predsednik IS Vladislav Puc in podpredsednik SO Logatec in državni svetnik Marcel Štefančič, sta gosta z gostitelji obiskala največje logaško podjetje KLI. Direktor KLI Alojz Sajovec je s svojimi

sodelavci dodobra seznanil goste z razmerami v podjetju, ki sodi med največja podjetja na Notranjskem, ki je eden največjih izvoznikov stolov na Slovenskem, ki je proizvajalec daleč iskanih oken, panoramskih sten in balkonskih pa vhodnih vrat in ki tudi vse bolj razvija strojogradnjo za obdelavo lesa. Podjetju je uspelo ohraniti polno zaposlenost kljub silno zaostrenim razmeram. Vendar je KLI kot pretežni in uspešni izvoznik deležen premajhne podpore države.

Carinska uprava, na primer, se upira vzpostavitvi carinske izpostave v Logatcu, ki bi notranjskemu gospodarstvu prihranila prenekateri tolar; samo KLI bi z racionalnejšo izrabo časa v carinskih postopkih (tako rekoč doma!) prihranil nad 400.000 DEM na leto. Potem je tu nesprejemljiva obrestna politika, pa težave z nabavo surovin in reprodukcijskega materiala iz uvoza. Da o zadregah krog lastninjenja niti ne govorimo... Podobne težave sta prikazala računovodja Valkartona in direktor Gradnika. Drobno gospodarstvo pa se spopada z nelojalno konkurenco sive ekonomije (šušmarstvo), kot je menil privatni mizarški podjetnik Alojz Moljk.

Predsednik Rigelnik je nato izrazil priznanje logaški občini in logaškemu gospodarstvu, ki se kljub krizi giblje v prave smeri. Po mnenju mag. Rigelnika je moč največjo pomoč od države pričakovati pri razbremenjevanju gospodarstva. Ta hip pa je naša država predraga, birokracije je še vedno več kot preveč. Pri izvoznih programih bi bilo treba več skupnega nastopanja; tu pa bi morala biti dejavnejša Gospodarska zbornica. S poslancem Jelinčičem sta zagotovila, da se bosta pri ministru za finance močno zavzela, da bi ga prepričala o utemeljeni potrebi po organiziranju carinske izpostave v Logatcu.

V nadaljevanju razgovorov je državni svetnik Marcel Štefančič predstavil najboljše problematiko pripravljajoče se zakonodaje o lokalni samoupravi, o državni upravi in o volitvah v občinske svete. Ob tem, ko ostane občina Logatec tudi naprej v enakem obsegu kot doslej, bo treba prenekatero politično energijo usmeriti v oblikovanje pravnega notranjskega upravnega okraja, ki bi ponovno oživil notranjsko zavest. Ob tej razpravi je predsednik logaškega izvršnega sveta izrazil bojazen, da utegne biti nova organiziranost z razdrobljenimi občinami in upravnimi okraji pa še z republiško upravo še dražja, kar pa ne bi bilo dovolj smotno. Ob koncu se je predsednik IS SO Logatec Vladislav Puc zahvalil gostom za pozornost in razumno podporo prizadevanjem občine ter prizadevanjem logaškega gospodarstva. MGs

IZ LETOŠNJEGA PRORAČUNA OBČINE LOGATEC

Občinska skupščina je na junjskem zasedanju sprejela 677 milijonov tolarjev "težak" letošnji proračun. Razprava o njem je utemljevala celo paleto dodatnih zahtev, ki so posledica velikih potreb po proračunskem denarju. Težko bi rekli, da dodatne zahteve niso - nekatere bolj, druge malo manj - utemeljene. Res je tudi, da državni razdelilnik določa nekakšno "glavarino" kot podlago za (so)financiranje občin s strani države; ob tem pa se pokaže, da je naša občina malce premajhna po tem merilu. Vendar so to danosti, ki jih ni mogoče kar po trenutni volji spreminjati. In nenazadnje, kot davkoplačevalci venomer ne godujemo, da je država preveč potratna.

Izvršni svet, predlagatelj proračuna, ni popustil pritiskom za delitev denarja, ki ga ni. Občina bo predvidoma zbrala 403 mio t.im. tekočih prilivov, od tega 240 mio izvirnih in 163 drugih prihodkov. Razliko do 677 mio pa predstavljajo namenska sredstva, ki jih zagotovi država, in pa tista, ki se posebej zberejo za posamezne namene.

Nekje vmes med potrebami in možnostmi je skupščina uravnotežila že omenjeni obseg letošnjega občinskega proračuna. Zagotovo ni vsem po volji, posebej še ne tistim proračunskim porabnikom, ki so ostali celo pod ravnijo lanskim renominiranih zneskov. Nekakšno zagotovilo, da se bodo vsaj te postavke najprej upoštevale ob morebitni renominaciji proračuna, je skupščina sprejela z izvedbenim sklepom. Tako se bo nekaj denarja primaknilo za potrebe požarnega varstva, obrambe, kulture in telesne kulture. Vsaj slednji dve dejavnosti

Posamezne postavke zajemajo:

1. Odhodki za delo organov

- delo upravnih organov	94,0 mio
- sodnik za prekrške	4,0 mio
- JU narodni dom	10,0 mio
- center za soc.delo idr.	9,0 mio

skupaj	117,0 mio

2. Družbene dejavnosti

- izobraževanje, z GS (brez OD zaposlenih)	36,0 mio
- otroško varstvo	46,0 mio
- kultura	3,6 mio
- telesna kultura	3,0 mio
- soc. skrbstvo	9,0 mio
- zdravstveno varstvo	3,0 mio
- raziskovanje	0,5 mio

skupaj	101,0 mio

3. Druga javna poraba 10 mio tolarjev.

(Novice, hig. služba, promocija občine, KS, obramba, požarno varstvo, rezerva idr.)

4. Drugi odhodki proračuna

- nujno invest. vzdržev.	15,0 mio
- Tržaška 105	10,0mio
- vzdržev. lokalnih cest	2,0 mio
- Center Sekirica	3,0 mio
- sklad stavb. zemljišč	87,0 mio
- vzdržev. stanovanj	3,0 mio
- inv. komunalnih naprav	7,0 mio
- stanovanjski sklad	36,0 mio
- varstvo zemljišč	2,0 mio
- intervencije v kmet.	2,0 mio
- ostalo	8,0 mio

skupaj	175,0 mio

Tekoči del prorač. skup. 403,0 mio

Nekaj opomb k nekaterim izmed postavk:

- lani je bilo investicijskemu vzdrževanju namenjeno 20 mio tolarjev, letos 15, kar je premalo za pokrivanje potreb, predvsem za osnovno šolo "8 talcev";

- za vzdrževanje lokalnih cest je v proračunu planirano 2 mio tolarjev, a je že doslej porabljeno 3 mio;

lovno stanovanjski zgradbi ob Stari cesti in za 7 stanovanj v obnavljajoči se zgradbi, nekdanji sodnji; - pokrivanje primanjkljaja iz leta 1992 gre na račun OD zaposlenih, do katerih so upravičeni. Vloženi zahtevki državi za njihovo pokritje se ne rešuje zaradi nerazčiščene pristojnosti med resornimi ministrstvi.

Investicijski del proračuna zajema 274 mio tolarjev.

Posamezne investicije iz občinskega programa prejšnjih let gredo h koncu. Tako se zaključuje razširitev telefonskega omrežja v Logatcu, vredna okrog 400 mio tolarjev. Vanjo so zajeti tudi novi telefonski priključki v Grčarevcu in v Lazah. H koncu gredo dela pri gradnji novega vzgojnega zavoda. Obnovljena je Doloscheinova hiša na Notranjski 4 v Logatcu. V naslednjem mesecu bo v njej odprta enota Abanke. Tako v tej zgradbi ostajajo nedokončani le še prostori glasbene šole. In, spomladi je bila odprta mlekarna in sirarna v Lazah.

Nekatere zastavljene naložbe bodo že letos zaključene. Taka naložba je vodovod od industrijske obrtne cone do Loma, ki ga financirajo izključno Petrol in souporabniki. Tu sta vodovodni razpeljavi na Martinj hribu in v Lazah. Večina drugih naložb pa se bo končala kasneje. Taka je začeta gradnja osemletke v Rovtah. Podobno bo z obnovo starega sodnijskega poslopja v Gor. Logatcu, ki bo lahko služilo potrebam regijskega središča. Nadaljevala se bodo dela za rekreacijsko središče na Sekirici. Končana bo ureditev pločnika oz. pešpoti od Gor. Logatca do Kalc. Novemu namenu, celoletni šoli v naravi, pa naj bi služila obnovljena šola na Medvedjem brdu.

Ponekod pa je treba še izdelati investicijske študije in preudariti, kaj storiti ali kako se posamezne naloge lotiti. Čemu nameniti izpraznjeno grajsko poslopje v Gor. Logatcu, se lotiti gradnje doma za starejše občane ali to vprašanje rešiti kako drugače? Tu so še naloge, ki jih ni bilo moč vključiti v proračun, ker ni kazalo, da bi se potrebna sredstva lahko zbrala. Sem sodi dokončna ureditev prostorov za potrebe glasbene šole v Logatcu. Za vodovod od Kalc do Grčarevca bo denarja za projekte, na gradnjo pa bo še treba nekaj počakati.

Država bo neposredno financirala nekatere infrastrukturne naložbe. Dokončana bo rekonstrukcija ceste Rovte - Žiri, asfaltiran prvi odsek ceste Kalce - Hrušica in izdelan projekt za obnovo ceste Kalce - Godovič.

S številkami izražen investicijski del proračuna kaže tako podobo:

Prihodke, ki jih je 60 mio manj, kot je potrebnih za opredeljene namene, sestavljajo:

- namenska sredstva za investicije	21,0 mio
- krediti za investicije	20,0 mio
- druga namenska sredstva proračuna	10,0 mio
- prihodki od komunalno opremljenih zemljišč	28,0 mio

- namenska sredstva za OŠ Rovte	20,0 mio
- prihodki za razna dela za republ. organe	35,0 mio
- namenska sredstva za komunalno infrastrukturo	15,0 mio
- nam. sredstva za demografsko ogrožena območja	10,0 mio
- nam. sredstva za kult. objekte	2,0 mio
- nam. sredstva za vodovod Lom	37,0 mio
- nam. sredstva LC Hotedršica-Godovič	10,0 mio
- ostalo	1,0 mio

Prihodki so razporejeni takole (navajamo tiste nad 1 mio tolarjev, v zaokroženih zneskih)

- odplačilo kreditov	6,0 mio
- Tržaška 105	60,0mio
- Center Sekirica	5,0 mio
- grad Gor. Logatec	1,0 mio
- dom starejših občanov	4,0 mio
- osnovna šola Rovte	52,0mio
- komunalna cona Zapolje	8,0 mio
- razvojni sklad - za nova del. mesta	6,0 mio
- vzgojni zavod	3,0 mio
- razna dela za republ. organe	35,0 mio
- kanalizacija Zelenica - čist. napr.	15,0 mio
- pločnik Kalce	1,0 mio
- vodovod Kalce	1,0 mio
- mrliška vežica Hotedršica	1,0 mio
- Ravnik - projekt celostni razvoj vasi in podeželja	1,0 mio
- lok. cesta Hotedršica-Vitez-Godovič	20,0 mio
- vodovod Rovte	3,0 mio
- vodovod Martinj hrib	1,0 mio
- dokončanje obnove Notranjske	43,0 mio
- cesta Hlevni vrh	1,0 mio
- notranjski radio	3,0 mio
- spominska obeležja	1,0 mio
- vodovod cona - Lom	37,0 mio

Ob koncu še opomnja k postavki "sklad za razvoj - nova delovna mesta": če se bodo zbrala potrebna sredstva, se bodo oplenitila z vezavo pri banki, ki bo k njim primaknila svoj delež in jih kot kredit razdelila interesentom.

Potrebe so torej za letošnje leto pretehtane in ovrednotene. Kako bo z uresničenjem načrtovanega, pa bomo še poročali. J.G.

Prostor, namenjen rekreacijskemu središču zdaj, ko v njem še potekajo ureditvena dela (foto: T.J.)

sta nenehno med tistimi, kjer se začne najprej varčevati. So od tega res kake upoštevanja vredne koristi, če vemo, da v proračunu skupaj zajemata vsega poldrugotni odstotek odhodkov?

Občinski proračun, 677 mio tolarjev, je porazdeljen na:

- tekoči del proračuna	280,0 mio
- Sklad stavb. zemljišč	87,0 mio
- Stanovanjski sklad	36,0 mio
- investicijski del	274,0 mio

- za Center Sekirica je namenjeno 3 mio tolarjev. Ta denar se bo zbral izključno s prodajo zaspnega materiala, ki se pridobiva ob urejanju (saniranju) tega opuščenega peskokopa, in z namensko pridobljenimi sredstvi;

- investiranje v komunalne naprave: zamrznjene cene komunalnih storitev so doslej zadrževale zbiranje denarja za ta namen; - sredstva stanovanjskega sklada se namenijo gradnji stanovanj v pos-

Pripravljalna dela za obnovo sodnije v Gor. Logatcu (foto:J.G.)

Pogled na del razstavišnega prostora (foto: M. Žnidaršič)

Bogati sejmski utrip

Sedem let je minilo od zadnje razstavne in sejmske predstavitve logaškega (malega) gospodarstva. V tem času pa se je na družbenem in gospodarskem področju spremenilo toliko, kot bi težko napovedal še tako predrzni napovedovalec. To velja tudi za področje gospodarstva in za spreminjajočo se lastniško strukturo. Oboje je povezano tudi s približevanjem evropskemu gospodarskemu trgu. Vse to pa ima svoje svetle in tudi temne plati in zaplate.

Logaško ("družbeno") gospodarstvo je, gledano v celoti, vihre zadnjih let prebrodilo dokaj srečno. Tako smemo reči za skoraj vse gospodarske subjekte; tudi zaradi poprejšnje usmerjenosti v izvoz ali zaradi dejavnosti, ki je imela ugoden izhodiščni položaj na trgu. V malem gospodarstvu so bili pretresi pri posameznikih težji.

Zadnja leta se v občini spodbuja investicijska dejavnost, ob njej se kar uspešno krepi t.i.m. malo gospodarstvo v obeh dosedanjih organizacijskih oblikah: kot obrt in kot malo podjetništvo. Slednje gre vse bolj v smer storitvenih dejavnosti, kakor gre do stvari tudi v razvitejšem delu sveta. Bodočnost je na strani malih podjetij, vendar ne izključno in tudi ne v smislu zapečkarstva.

Preseganju ozkih meja je bil namenjen tudi Obrtno podjetniški sejem Notranjske, od 1. do 3. julija v prostorih osnovne šole Dol. Logatec. Na njem se je predstavilo 44 razstavljalcev predvsem iz idrijske, vrhniške, logaške, cerkniške in postojnske občine. Sejem sta organizirala Obrtna zbornica Logatec in zasebno podjetje "Prolog" iz Logatca. Nad 2000 obiskovalcev se je o prodajno razstavnih prireditvi ugodno izrazilo, zadovoljstvo pa so izrazili tudi povprašani razstavljalci. Tehtne pripombe bosta soorganizatorja upoštevala pri naslednjem sejmu, prihodnje leto. Rešiti bo treba predvsem vprašanje prostora, saj ga že letos ni bilo na pretek.

Če je bila to prva poteza dobre volje po povezovanju razdrobljenega notranjskega malega gospodarstva, potem je na vodstvih notranjskih občin odgovornost za tesnejše medsebojno sodelovanje, saj bo nova komunalna organiziranost nujno povezala nekatere izmed sedanjih samostojnih občin v širšo skupnost. Prav gospodarsko in poslovno sodelovanje lahko utrdi ta del naše domovine in ga utrdi v vse bolj neizprosno konkurenčnem pehanju za svoj prostor pod preživetvenim soncem.

Jago

"Logaški utrinki" Novost na kabelski televiziji

Logaški kabelski razdelilni sistem deluje že dobri dve leti. Nanj je priključenih nad 1300 naročnikov. Do zdaj ste lahko gledali programe satelitskih in zemeljskih TV postaj, ter LEP, logaški eksperimentalni program. Na LEP so se predvajale le videostrani, program z živo sliko pa ne. Ta "pomanjkljivost" bo sedaj odpravljena.

V začetku julija ste si tri dni lahko ogledovali prvo iz serije oddaj z naslovom "Logaški utrinki". To oddajo bomo poslej pripravljali mesečno, jeseni pa tedensko. V njej si boste lahko ogledali posnetke in reportaže s prirediteljem in prizorišč v naši občini, intervjuje z znanimi in manj znanimi Logatčani, predstavitev raznih organizacij in zavodov, izvedeli boste, kaj vam ponujajo logaški trgovci. Spremljali bomo gospodarstvo, kulturo, šport, skratka vse kar se bo v Logatcu dogajalo in kar bomo ujeli z očesom kamere.

V Logaških utrinkih bo tudi oddaja, v kateri vam bomo skušali pomagati pri reševanju različnih problemov. Delček oddaje bomo namenili tudi ekonomsko

propagandnemu programu, v katerem vam bomo predvajali reklame in reklamne spote, ki jih po želji naročnika posnamemo v trgovini, delovni organizaciji, delavnici ali kje drugje.

Zato, da bo naše delo vseh tudi vam, potrebujemo čim več vaših predlogov in mnenj. Prosimo vas, da nam sproti in vnaprej pošiljate informacije o dogajanjih in prireditvah, ki jih organizirate. Sporočajte nam svoje ideje in probleme, za katere bomo lahko skupaj poiskali rešitev.

Naš naslov: Logaški utrinki, Notranjska 14, tel. 061/741-216. Več informacij lahko dobite po telefonu, št. 061/741-275 (Primož).

B. Plivk, P. Godina

Sklep

Občina Logatec bo imetnikom stanovanjske pravice na stanovanjih, ki so po 113. členu stanovanjskega zakona (Ur.l. RS št. 18/91) prešli v njeno last, izplačala 30% deleža od vrednosti stanovanja po 126. členu stanovanjskega zakona samo v primeru, če bo stanovanje izpraznjeno do 31.10.1993.

Ta sklep se objavi v Logaških novicah in na oglasni deski občine Logatec.

Za spomin in opomin

Na Planinah sredi Rovtarskih Žibrš se je v nedeljo, 20. junija letos, zbrala množica več sto ljudi, ki je želela prisostvovati slovesnemu obredu ob postavitvi in blagoslovitvi prvega spomenika žrtvam komunističnega nasilja. Ob tej priložnosti je predstavnik organizacijskega odbora za postavitev spominske plošče Marjan Pišljar spregovoril:

Vasici Rovtarske in Logaške Žibrše, ki so razstresene po hribih in dolinah z malo številnimi hišami, četudi sta neznanstveno dali 12 mož in fantov kot žrtve prve svetovne vojne. Krajani, naši predniki, so se odločili, da jim sezidajo kapelico. Parcelo, na kateri stoji, je daroval pokojni Janez Turk iz Rovtarskih Žibrš. Bog mu bodi milostljiv plačnik. Zidarska dela je leta 1940 s pomočjo krajanov izvršil tudi že pokojni zidarski mojster Jože Zupanc iz Logatca, tudi njemu želimo večni mir.

Prišla je druga svetovna vojna in z njo komunizem, ki pa je bila bolj kruta, saj je ubijal brat brata. Komunizem smo že prej dobro poznali, saj je bila v nevarnosti naša vera in naše promozjenje. Zato se je naše verno ljudstvo odločilo upreti se. Ustanovili smo belo gardo, pozneje preimenovano v domobrance; zaradi interesov zahodnih držav pa so stvari tragično stekle. Z željo, da si rešijo golo življenje, so se domobranci umaknili na Koroško, od koder so jih vrnili v Jugoslavijo. V Logatec so se šli prijaviti, ne sluteč kaj hudega, večinoma možje in očetje številnih družin, žal tudi oni so doživeli isto žalostno usodo.

In tako so šli naši očetje, možje, sinovi, bratje, z veliko bolečino, strahom in trpljenjem in zverinskimi mučenjem, tiho, kakor jagnje, ki ga ženejo v zakol. Niso imeli dostojnega pogreba, niti ne vemo natanko, kje so njihovi grobovi, saj so posejani širom po Sloveniji.

Žalost, ki so jo z nadčloveško močjo doživljali njihovi svojci, se ne da opisati. Koliko otrok je zaman klicalo svojega očeta. Žene so ostale same z otroki in marsikatera ni imela sredstev za preživljanje, mati je strmela skozi okno in gledala v daljavo, morda se vrne sin, dva, trije, štirje, še celo več. Tiha

bolečina je glodala v njenem srcu, a še vedno je upala, morda se pa le vrnejo. Neka mati štirih domobrancev ni mogla zaspati. V podzavestni omami je planila iz hiše v temno noč in klicala po imenu svoje štiri sinove. A vse zaman. Komu bi potožila?, saj se v javnosti ni smelo o tem govoriti. Svojem, ki so že bili v grobu, je bilo prihranjeno še enkratno trpljenje. Bog je poskrbel, da so se eni rešili in tako imamo žive priče o strahotah.

Spominjamo se tudi žrtev na nasprotni strani, saj so bili tudi oni zapeljani. Mi jih ne obsojamo, to prepustimo Bogu.

Obžalujemo, če je bilo tudi na naši strani kaj takega, kar ni bilo v skladu s pravičnostjo. Tako smo v to kapelico, ki je bila posvečena žrtvam iz prve svetovne vojne, vključili tudi žrtve iz druge svetovne vojne in po njej: iz Rovtarskih Žibrš jih je bilo 48, iz Logaških pa 9.

Na žalni slovesnosti, ki jo je vodil stolni kanonik gospod Venčeslav Prestor, je priložnostno spregovoril tudi predsednik SO Logatec g. Anton Antičević, za njim pa še predsednik slovenske Nove zaveze; spominske spise z močno ganljivo vsebino so brali šolarji, cerkveni pevski zbor iz Rovt pa je s pesmimi spremljal celotno slovesnost.

maš

Spominska kapelica na Planinah (foto: J.G.)

Razgrnitev prostorskih dokumentov

Izvršni svet logaške občinske skupščine je sredi julija sprejel sklep o razgrnitvi dveh dokumentov s področja urejanja prostora.

Prvi je osnutek lokacijskega načrta "Obvoznic - Gorenjska cesta v Logatcu", izdelalo ga je podjetje AREA iz Cerknice. Ob njem je študija "Cestno omrežje Gorenji Logatec od Mercatorja do Šole vzdolž magistralne ceste M 10", ki jo je izdelalo podjetje PRONIZ d.o.o. iz Ljubljane.

Drugi je osnutek prostorsko uredit-

venih pogojev za del planske celote MH S2 Martinj hrib - staro naselje v Logatcu, ki ga je izdelalo podjetje PRIMIS z Vrhnice.

Vsi dokumenti bodo razgrnjeni v prostorih matične knjižnice v Logatcu, na občini v oddelku za urejanje prostora, in v pisarniških prostorih krajevnih skupnosti, v okvir katerih sodijo ti načrti. Vsi zainteresirani si dokumente lahko ogledajo od 15. avgusta do 15. septembra. Pisne pripombe lahko odda vsakdo v prostorih, kjer si bo dokumente ogledal, ali pa jih pošlje oddelku za urejanje prostora SO Logatec, Tržaška 15.

Ne zamudite! Časa je le do 15. septembra letos.

Jago

GRADNIKOVA NAČRTOVANJA

Razgovor z direktorjem Gradnika
inž. Antonom Jurmanom

Razgovor vodil: A. Čuk

Že v zadnji številki Logaških novic smo napovedali razgovor z novoimenovanim direktorjem Gradnika Antonom Jurmanom. V razgovoru sva opredelila najpomembnejša vprašanja sedanjega dela in razvojnih smernic podjetja.

1. Zakaj ste se odločili, da kandidirate za direktorja?

"Ko ti pogled seže nazaj, premeriš pot, ki si jo prehodil. Kot študent se spominjam samo postaje "Krpan" in okolice. Leta so tekla naprej v inšpekcijski službi, kjer sem delal 2 leti. Prav tedaj se je pričel intenzivnejši razvoj Logatca in okolice. S takratnimi vodilnimi Gradnika, ki so me že leta 1970 potegnili v svoje vrste in navdihnili čar kraja sem zaživel in začel razmišljati po logaško - kot Logatčan. Torej, Logatec mi daje kruh, tu je moje delo in zaslužek, tu porabim večino svojega časa v dobro in korist Gradnika in kraja. Vse to je pripomoglo tudi k moji odločitvi, da sem kandidiral za direktorja."

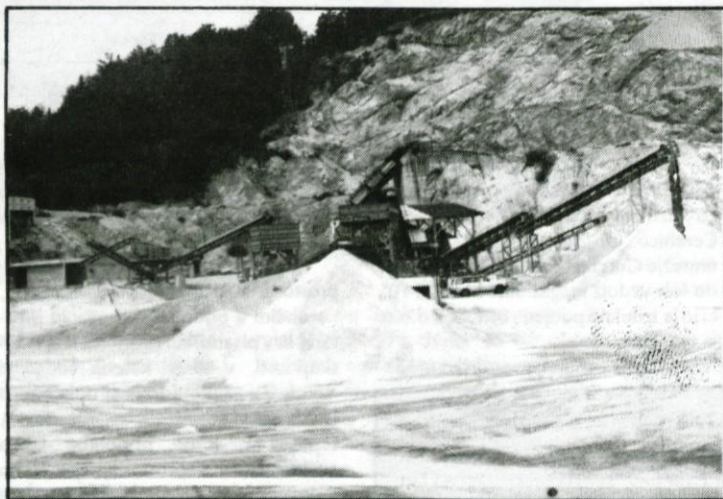
2. Ena izmed prvih vaših odločitev, ki smo jo že napovedali v zadnjih Logaških novicah, je prav dvig plač. Ali ste uspeli z navedeno odločitvijo?

"Lahko rečem, da je odločitev uspela in da danes izplačujemo osebne dohodke po panožni kolektivni pogodbi. V svoje vrste smo povabili mlade iz Logatca, jih preizkusili, prisluhnili njihovim željam in jim s pomočjo Zavoda za zaposlovanje omogočili dokvalifikacijo. Tako smo pridobili 17 novih izšolanih delavcev. S tem se je stopnja izborazbe v podjetju v povprečju dvignila na III. stopnjo zahtevnosti poklicev. S takim kadrom in pripadnostjo kolektivu bomo z gotovostjo obdržali tudi delo in načrtovano raven plač."

3. Ali menite, da vam bo res uspelo obdržati začrtano usmeritev, saj je znano, da se je upokojil del vaših "starih mačkov"?

"Z razvojem kraja se je razvijalo tudi naše podjetje, rastlo je in padalo kljub večkratni nejevolji občanov in občinske uprave. Že leta 1988 smo pričeli s pripravo postopka za pridobitev povečane delovne dobe (benifikacije) za tista delovna mesta, ki so težavna in se jim s tehničnimi sredstvi ne more omogočiti zadostnega varstva. Kljub zasičenosti vlog na SPIZ-u nam je leta 1991 uspelo izpeljati postopek, ter smo tako omogočili upokojitev "starih mačkov".

Že lani smo začeli pridobivati zemljišča v betonarni in peskokopu ter okoli upravne zgradbe. Tudi gradnja v Logatcu ni zamrla. Nov poslovno stanovanjski objekt raste kraju v čast. Urbanistično tvori predvideni objekt enega od elementov uličnega niza in je hkrati potencialno izhodišče za nadgradnjo ulice z zgoščenim programom. Z nadomestnim objektom vnašamo v ulico nov element, ki sledi gabaritu, niza ulice po višini, obliki strehe, obdelavi fasade in tako ohranja staro tradicijo gradnje in notranjsko podobo kraja. Objekt ohranja osnovne karakteristike ulice in se pomika v globino parcele -peš poti so z ulice, možnost parkiranja pa je z dostopom skozi dvoriščni prehod.

Urejena separacija v peskokopu Smolovec (foto M.T.)

Zgradili smo tudi novo separacijo, v katero smo vložili blizu 76 milijonov SIT. Nova separacija je plod naših želja in hotenj. V njej

pridelamo 50 - 60 tisoč m³ peska na leto. Izkop se povečuje in načrtujemo, da bomo izkopali do 100.000 m³ peska. Po rudarskem projektu je predvideno izkoriščanje za 60 let, zato se že pogovarjamo za nadaljnji odkup zemljišč nad sedanjim peskokopom. Na osnovi projekta bo zemljišče dokončno zakoličeno in ograjeno."

4. Ali z izkoriščanjem kamnoloma ne posegate tudi v vodno območje? Kaj sploh povzroča sedanje pomanjkanje vode?

"Glede vodnih virov je projekt izkoriščanja peskokopa usklajen z rudarskim projektom. Nikjer ne posegamo v vodno varovalna območja.

Povsem drugje pa je vprašanje sedanjega pomanjkanja vode v Logatcu. Zajetje v Cuntovi grapi je zaradi sušnega obdobja več ali manj suho. Poleg tega je vodovodno omrežje staro in izrabljeno ter močno pušča zlasti na območju starega Logatca (zlasti vzdolž Cankarjeve ceste). Ocenjujemo, da pride na navedenem območju Logatca do 60 % izgub vode iz omrežja. Čeprav je bil narejen rezervoar za 300 m³ vode na Brusovi gmajni nad industrijsko obrtno cono in je ta že vključen v vodovodno omrežje, pa se zaradi majhnega pretoka v Cuntovi grapi napolni le do tretjine. To pa zadostuje le za nekaj ur dopoldanske porabe vode.

Presušena struga Črnega potoka (foto: M.T.)

Predvidena je že gradnja dodatnega rezervoarja za 200 m³ vode, ki ga gradi gradbeno podjetje Primorje Ajdovščina in služi za potrebe Motela Lom. Vsi omenjeni posegi pa ne bodo imeli zaželenega učinka, če ne bomo opravili sanacije starega vodovodnega omrežja, in če ne bomo uredili vrtin v Cuntovi grapi, ki dajeta do 18 litrov na sekundo, sta pa doslej neizkoriščeni. Posebnega projekta za novo zajetje iz vrtin še ni, je pa možna izgradnja črpalne postaje, za katero sta potrebni dve črpalni z močjo 5 kw in 700 m električnega kabla v skupni ceni 8 milijonov SIT. Z izkoriščanjem obeh vrtin bi pridobili še toliko vode, kot je doslej daje celotno zajetje v Cuntovi grapi.

Vsa prizadevanja pa se ustavijo ob finančnih virih, ki jih nimamo, predvsem pa bi rabili posebno aparaturu za odkrivanje napak v vodovodnem omrežju, saj drugače ne moremo ugotoviti, katere cevi in priključki puščajo. Aparatura pa stane cca 50.000 DEM in čeprav jo že imajo nekateri vodovodi v Sloveniji, je ti ne posojajo, saj jo potrebujejo zase. Z aparaturu bi lahko začeli sistematično urejati stari vodovod; v dveh letih bi ga tudi popolnoma obnovili. Pri izvedbenih delih bi morali razpolagati s primerno mehanizacijo, da bi delo lahko potekalo po načrtovanih. S sedanjo opremljenostjo in štirimi vzdrževalci (čeprav bi jih po normativih morali imeti sedem) seveda ne moremo zadovoljivo opraviti vzdrževalnih del."

5. In vaši ostali načrti?

"V bližnji prihodnosti nameravamo preseliti sedanje objekte za vzdrževanje neposredno v območje peskokopa. Tu bomo uredili tudi pokrito lopo za suh pesek, ki ga rabimo za zimsko posipanje krajevnih cest. V sedanje prostore za vzdrževanje pa želimo preseliti sedanjo prodajo gradbenega materiala. Pripravljeni smo zgraditi tudi novo obvoznico proti peskokopu, vendar šele potem, ko bomo z vaščani našli skupni jezik in našli primerno traso.

Ob koncu bi rad poudaril, da živimo s krajem, po svojih močeh podpiramo razne kulturne in športne dejavnosti. Srečujemo se tudi z mnogimi problemi, ki nam jih včasih uspe rešiti v skupno zadovoljstvo, včasih pa imamo tudi nesrečno roko in nam to ne uspe. Naj nam občani tega ne zamerijo."

TURIZEM NA KMETIJI

Za razmislek in prakso

V nenehnem iskanju miru in počitka, nečesa novega, se je človek zmeraj rad ustavljal v naravi. Zmeraj znova se želi vsaj za nekaj časa odtrgati od asfalta, betona, slabega zraka in prometnega vrveža, ki ga duši v mestih. Kam? Na planine in v gozdove, med žitna polja in travnike, pod košate cvetoče jable, med vinske gorice... Tam skuša najti svoj mir in vse to, kar mu je življenje v mestih vzelo in česar mu prehrupna in razkošna turistična naselja ne morejo nadomestiti.

Ustavil se je torej popotnik - turist na deželi, na kmetiji, da prisluhne tišini in vsem že skoraj pozabljenim, a še vedno živim glasovom narave - ptičjemu petju, žuborenju potokov, zamolklemu grmenju, mukanju živine... Od vsakdanjega dela in mestnega vrveža utrjeni meščan je prisedel h kmečki mizi, se pogrel ob kmečki peči in če mu je bilo še dano, da je pod streho kmečke hiše v miru prenočil, so bile njegove želje potešene.

Danes turist od turistične kmetije pričakuje nekaj več: zanimajo ga okolica, znamenitosti, izletniške in razgledne točke, kulturni spomeniki, možnosti za rekreacijo ipd. Spričo naraščanja potreb sodobnega človeka po delu in oddihu in s splošnim razvojem turizma pa se kmetu odpirajo nove ugodne priložnosti, da svoje pridelke mnogo bolje proda kar doma kot hrano, ki velja za pomemben del turistične ponudbe. Srečanje s turistom - meščanom pa ne pomeni samo dodatnega zaslužka, temveč še nekaj več. Prek turistov se kmečka družina približuje svetu in utripu sodobnega življenja. V kmečki dom lahko turisti prinesejo nova koristna spoznanja. Ni pa, seveda, izključeno, da prinesejo turisti v naš dom tudi kaj slabega. Toda naši kmečki ljudje bodo z zdravim razumom in trezno presojo gotovo znali ločiti zрно od plevela.

Da bi se nova dejavnost - turizem na kmetijah lahko razvil, ni dovolj samo to, da se zanjo navdušimo, ampak mnogo več. Kmetija mora imeti vsaj poglavito naravno privlačnost (mirna, sončna lega, dober zrak, lep razgled, možnost sprehodov, športnih aktivnosti...) Kmečko delo mora biti organizirano po načelih sodobnega kmetovanja, pri tem pa mora biti gospodinja razbremenjena nekaterih opravil. Dovolj mora biti domačih delovnih rok, družina mora imeti smisel za red in snago, predvsem gospodinja mora imeti smisel za delo z gosti in končno dohodki iz te dejavnosti morajo presežati izdatke. S to dejavnostjo se bo ukvarjala tudi vsa družina. Zato se mora gospodinja na to posebej pripraviti in se vprašati, ali ima za to dovolj veselja in smisla. Brez tega, kljub vsem drugim pogojem, žal ne bo šlo.

Na podlagi izračunov in ob upoštevanju vseh razmer (delovne moči, lepota kraja, lega kmetije idr.) se odločimo, da preusmerimo kmetijo in hkrati pripravimo vse za sprejem gostov. Preden se lotimo priprav, nam mora biti torej povsem jasno, kaj hočemo sami in kaj od nas pričakuje gost. Mi si želimo dodatni dohodek, gost pa prav gotovo primerno udobje v pristnem kmečkem okolju, domačo, okusno pripravljeno hrano, prijazno postrežbo in primerne cene. Če se bomo malo potrudili in tem željam ustregli, si bomo kmalu pridobili dobre in stalne goste, ki se bodo k nam radi vračali. Ko torej razpravljamo o tem, kaj moramo ukreniti, preden goste sprejmemo, se najprej ustavimo pri tem, kaj nam je storiti po hiši in okrog nje ter končno tudi kako se moramo sami prilagoditi, da bomo omogočili gostom primerno udobje in prijetno počutje na našem domu.

Pri urejanju kmečke hiše pogosto močno grešimo. V želji, da bomo dosegli primerno udobje in ustregli sebi in gostom, odstranjujemo vse staro in menjamo z novim. Gostje pa si želijo starožitno okolje kmečkega doma, toplino kmečke peči. Kakšno razočaranje, če tega ne najdejo! Posodobiti moramo predvsem opremo prostorov za skladiščenje in pripravo hrane (shramba, kuhinja), in sanitarije. Pročelje hiše in prostori, kjer sprejemamo goste, pa morajo pri obnovi ohraniti izvorne značilnosti slovenske kmetije. Kmečke družine, žal, pogosto v (pre)veliki vni pri obnavljanju svojih domov modernizirajo vseprek in tako uničujejo bogastvo slovenske arhitekture in ljudske umetnosti.

V družini, ki odpira vrata svojega doma gostom, morajo vladati medsebojno razumevanje, sloga in mir. Zavedati se je treba, da lahko en sam družinski član pokvari vsa prizadevanja po kmečkem turizmu. Samo vesela, srečna in urejena družina lahko

da gostu prijetno zavetje. Do gostov ne bodimo čezmerno vljudni, vsiljivi in gostobesedni. Hlapčevska ustrežljivost odbija in z njo se ponižujemo. Privlači le prisrčna gostoljubnost.

V naši občini sta v zadnjem času pričeli z dejavnostjo dve "kmetiji odprtih vrat". Kmetija odprtih vrat je prehodna oblika turizma na kmetijah. Pomeni začetne korake v razvoju pravega izletniškega ali celo stacionarnega turizma na kmetijah. Glavna značilnost je, da vsaj v začetku niso potrebna velika vlaganja in da se družina postopoma vpelje v novi način življenja in dela. Kot že rečeno, gospodinja oz. nosilec dejavnosti mora biti razbremenjen nekaterih kmečkih opravil, posvetiti se mora pripravam za sprejem gostov, skratka vsa družina mora podpreti novo dejavnost na kmetiji. Prostege časa skoraj ni več, a če ima gospodinja veselje do dela z gosti in če je za delo primerno nagrajena, se sprizajni tudi s tem.

Večkrat pa se turizem na kmetijah rad sprevrže. Iz turistične kmetije nastane nazadnje navadna gostilna. Ko pride do tega, je na mah konec čarov kmečke hiše.

V našem okolju je še veliko "prostorov" za razvoj te dejavnosti. Če razmišljate o njej, pa se ne morete odločiti, se oglasite pri Svetovalni službi za kmečko družino in dopolnilne dejavnosti Logatec. Pogovorili se bomo o pogojih za ureditev te dejavnosti in morda vam bo vaša odločitev prinesla zadovoljstvo.

Mojca Dolenc

Za več kmečkega turizma

Pri "Šinkovc"

Spomladi so pri Šinkovc na Medvedjem brdu 10 odprli vrata svoje kmetije popotnim in obiskovalcem. Hiša, ki bo kmalu dobila svoj dokončni videz, leži na razglednem hribu sredi našega gričevnatega območja. Lega je vabljiva in prikladna za zimsko in letno rekreacijo. Dostopna je po dveh poteh: po tisti, ki gre v breg nad trgovino na Tratah in po oni, ki se odcepi v kreber od one, ki vodi do cerkve na Medvedjem brdu.

Zaenkrat obiskovalcem ponudijo domače salame in pršut, domač kruh iz polnovredne moke in domači sir. Po naročilu dobite ocvirkovko, kisló mleko, domače maslo in še kaj. Ker so z dejavnostjo šele pričeli, je, seveda, še marsikaj v načrtu; predvsem različne oblike rekreacijskih dejavnosti, ki jih bodo lahko ponudili svojim obiskovalcem. Omenjene doma pripravljene dobrote pa bodo stalnica v njihovi ponudbi.

Pogled na Šinkovcovo domačijo (foto: J.G.)

Pri "Urbanovc"

Pred mesecem so vrata odprli na kmetiji na Ravniku št. 12 (nad Hotedršico). Dostopna je z dveh strani: iz Hotedršice čez vas Ravnik ali neposredno s ceste Kalce - Hotedršica.

Mlada gospodinja Melanija je povedala, da pri njih ne zmanjka domačih suhomesnatih dobrot, pa kislega mleka, skute. Ob petkih pečejo špehovko, pripravijo pa tudi kaj drugega, za kar najdejo potrebno v domači shrambi. Večjo, posebno sobo za goste še urejajo, tako tudi zunanji prostor. Dela vidi še veliko, a ga je vesela, saj se zaveda, da se brez muje še čevljev ne obuje.

Urbanovcova domačija na Ravniku (foto: J.G.)

"Kališe"

Znana, priljubljena sprehajalna in kolesarska izletniška točka, pa tudi z motornimi vozili pogosto obiskovana hiša "Tončkov dom" je spet v rokah nekdanjih lastnikov. G. Mitja Gnezda je pripravil obsežen načrt obnove kmetijskega in gozdnega posestva, usmerjenega tudi v ponudbo kmečko - turističnih uslug ob vikendih, tudi pozimi. (Najmanj) to, kar smo izletniki v Kališah našli doslej, naj bi tudi poslej, pravzaprav brez prekinitve. Od več dejavnikov pa je odvisna širitev ponudbe. Če bo teklo po načrtih, bomo čez nekaj let lahko za obori opazovali damjake v naravnem gojišču, lahko bomo prenočili v brunarici in bili deležni vsakodnevnih ponudb dobro urejene kmečke turistične domačije.

Občina je zagotovila primerne prostore za hrambo spominske zbirke, ki je doslej domovala v Tončkovem domu. Lastnik posestva pa je izrazil besede priznanja dosedanjemu ravnanju in upravljanju z zgradbo, ki se je z uporabo tudi ohranjala. Jago

Dobra zasebna gostišča

(Jago)

Pod tem nazivom je sredi julija sekcija za gostinstvo in turizem pri Obrtni zbornici Slovenije izdala lično brošuro.

V Sloveniji je preko 3000 zasebnih gostišč, več kot polovica je gostiln. Izmed njih je v brošuri navedenih 489. Ta naj bi, po nekdanjem kakovostnem razvrščanju, dosegala kriterij 4 zvezdic (največ jih je bilo 5). V brošuri je

najprej krajevno kazalo, zatem navedba gostiln po pokrajinah, naslovi občinskih obrtnih zbornic ter imensko (stvarno) kazalo.

Med 17 gostilnami z Notranjskega (od Logatec do Senožec) jih je 6 iz naše občine (Gostilna in prenočišča "Pri Reški", Gostilna "Zavčan", "Kripan", "Korenčan", "Pri treh kostanjih" in "Turk"). Brošuro je izdala Cankarjeva založba. Kupiti jo bo mogoče tudi na Petrolovih črpalkah, sicer pa je v knjigarnah že naprodaj, za manj kot petsto tolarjev.

Na jubilejni sceni (foto: M.T.)

ZLATI JUBILEJ

Pihalni orkester Logatec slavi osemdesetletnico začetka svojega delovanja. Proslavil pa jo je najbolj žlahtno, kar jo je lahko: s tekmovalno uvrstitvijo v 1. skupino slovenskih pihalnih orkestrów. V vsega štirih sezonah se je dvignil iz anonimnosti med ugledne orkestrske zasedbe, pa tudi njegova temeljna usmerjenost - "big band" - je sovpadla s trendi koncertne zahtevnosti za tolikšen uspeh.

Predvsem zaradi nostalgije in kvečjemu še zaradi modnega oziranja h koreninam lahko pišemo, da ima orkester za seboj toliko desetletij. V orkestru, ki je slavnostni koncert odigral 12. junija, je komaj kaj instrumentalistov, ki bi jim lahko pripisali nadaljevanje tradicije; med njimi poudarimo godbenika z najdaljšim stažem, basista Jožeta Mačka. Za večino članov pa lahko z veseljem ugotovimo, da so plod prenovljene glasbene šole in njenih, pretežno domačih učiteljev. Zanje pač lahko s ponosom rečemo, da so izšli iz tradicije logaške godbe na pihala.

Pihalni orkester Logatec, kakršen je sedaj, šteje tako štiri leta. Brez dirigenta Matjaža Albrehta bi ne dosegel tega, kar je že, in kar - upamo - še bo. Ob njem omenimo še druge učitelje v logaški glasbeni šoli, ki so tehtno prispevali k vzgoji mladih instrumentalistov: Roberta Albrehta in Marjana Grdadolnika, tudi Janeza Trevena. V ozadju, kjer organizacij-

ske taktirko vihti Vinko Černe, so promocijske dejavnosti, ki jim je dal poleta Vlado Brlek. S kakovostno rastjo ansambla pa neizbežno tiščijo na dan nove zahteve po zboljšanju instrumentalne opremljenosti, po vse bolj šolanih instrumentalistih in po vedno dražjih promocijskih in tekmovalnih nastopih. Orkester postaja, če to hočemo priznati ali ne, malo podjetje, ki zahteva tržne organizacijske prijeme. Trženje v kulturi? Tudi to! Orkester ni več odvisen samo od svojih sposobnosti. Odvisen je tudi od razvoja glasbenega šolstva v občini, odvisen od odzivnosti publike na svojih nastopih, ta pa spet od svoje vzgoje, odvisen tudi od denarja, ki so ga občina in gospodarske enote v njej pripravljene vložiti v njegov razvoj. Želimo, da se tudi materialna podstat orkestra v tem in prihodnjem letu utrdi. K temu naj pripomore tudi široko zastavljena akcija zbiranja denarja za omenjene potrebe, ki ji je v tvorno podporo tudi Zveza kulturnih organizacij, z novoizvoljenim predsednikom inž. Albinom Čukom.

Iskrene čestitke vsem članom orkestra za dosežene uspehe v zadnjih dveh letih. Posebne čestitke pa dirigentu Matjažu Albrehtu, z željo po nadaljnjem umetniško poustvarjalnem izpovedovanju, tudi s Pihalnim orkestrom Logatec. J.G.

Dejavni Andrej Žigon

Andrej Žigon nenehno gradi svoj izpovedni svet in ga razdaja ljudem, če so mu le voljni prisluhniti. V lanskem in letošnjem letu je nanizal zajeten grozd

fotografskih razstav, povezanih z literarnimi večeri, pisal, zoril duhovne misli. Kolaže je razstavil v logaški in cerkniški knjižnici, obeh logaških osnovnih šolah, v cerkvi Rožensvenske matere božje v Portorožu, srednješolskem

Marsikdo v Logatcu negoduje in vzdihuje, da je premalo kulturnih prireditev. Spremljanje in zanimanje za razne prireditve pa je običajno zelo slabo. Če preidemo samo zadnje obdobje, se lahko spomnimo kar številnih prireditev:

Razstava del Ivana Albrehta

Ob 100-letnici rojstva hotenjskega pesnika in pisatelja Ivana Albrehta je g. Stane Nagode v Hotedršici pripravil razstavo njegovih del. Večletno zbirateljsko delo g. Nagodeta je bilo nato prikazano na navedeni razstavi. Čeprav je naš hotenjski rojak zapustil dokaj bogato literarno zapuščino, pa nam je doslej pre malo poznan. Največje število Albrehtovih del je bilo objavljeno v Ljubljanskem zvonu, objavljial pa je tudi drugod v tedanjih časnikih, tako v Jutru, Jutranjih novostih, Slovincu, Glasu naroda idr. Bil je urednik mesečnika Grude in dopisoval tudi v druge mesečnike, kot so Dom in svet, Mladika in druge liste.

Prav bi bilo, da se omenjena razstava prenese tudi v Logatec in predstavi logaški javnosti, saj doslej nismo prav posebno cenili naših ustvarjalcev.

Retrospektivna razstava

Sošolci in sodelavci Zavoda za statistiko so konec maja organizirali retrospektivno razstavo našega prezgodaj umrlega slikarja Franca Gantarja. Spremno besedo ob razstavi je napisal akademski slikar Ivan Mršnik, dopolnjeval pa jo je s svojo pesniško besedo tudi Andrej Žigon.

Franco Gantar ali kot so mu pravili njegovi prijatelji Frenk v svojih podobah prikazuje izreze logaške krajine, njegovo široko snovanje pa sega tudi na področje oblikovanja vse do podob njegovih najdražjih domačih.

Njegove slike so dragocen spomin nedokončanega snovanja in umetniškega hotenja, ki je ostalo neizpolnjeno.

Odmev Marijinih pesmi

Pevci Pomladnega odmeva so

centru v Postojni, na Filozofski in Teološki fakulteti ter v Narodnem muzeju v Ljubljani in na obrtno podjetniškem sejmu v Logatcu. Ob tem je zbiral še prispevke za Slovensko vas na Madagaskarju, akcijo vodi misijonar Pedro Opeka.

Turistična zveza Slovenije mu je podelila priznanje za avtorski utrinek iz vsakdanjika Slovenije in njenih ljudi. Njegove

KULTURNI

29.5.1993 pred kapelico v Blekovi vasi, zgrajeno v preteklem letu, predstavili program Marijinih pesmi. Gostoljubni Blekovci pa so ob tej priložnosti pripravili slavje, ki ga običajno pripravijo Pihalnemu orkestru ob prvomajski budnici.

Koncert za kitaro

Čeprav nam je kitaristka Eva Hren znana z mnogih priložnostnih nastopov, nas je s samostojnim koncertom 8.6.1993 v logaški knjižnici prav prijetno presenetila. Izvajala je zahteven program, od N. Paganinija in J. Bacha, kot najbolj znanih skladateljev, pa vse do E. Coste, Brendla ter Tarrega. Koncert je sodil k pripravam na zaključni izpit na Srednji glasbeni šoli.

Sedaj ji že lahko čestitamo k opravljenemu izpitu ter ji želimo veliko uspeha v nadaljnjem izpopolnjevanju.

Odprli smo svetu vrata

Bogat kulturni teden od 23. do 27.6.1993 so pripravila kulturna društva naše občine. Kulturni teden je ZKO poimenovala "Odprimo svetu vrata". Program prireditev je sovpadal med počastitve dneva državnosti. Vse navedene prireditve naj bi postale tradicionalne: nekatere med njimi pa so to že postale.

- Kot prva tovrstna prireditev je bila podelitev nagrad literarnega natečaja za poezijo in prozo ZKO Logatec ter za najboljši spis "Dan zemlje" z natečaja Izvršnega sveta Skupščine občine Logatec in podjetja Naklo, d.o.o..

Literarni natečaj naj bi vedno znova vzpodbujal mlade k literarni ustvarjalnosti ter tako oblikoval bodoče pisce. Več o tem v zapisu "Dan lepe mlade besede".

- Večer pri vodnjaku pod cerkvijo Sv. Jožefa v Logatcu s programom mešanega pevskega zbora sodi med že tradicionalne in dovolj odmevne prireditve. Letos so poleg organizatorja, domačega mešanega pevskega zbo-

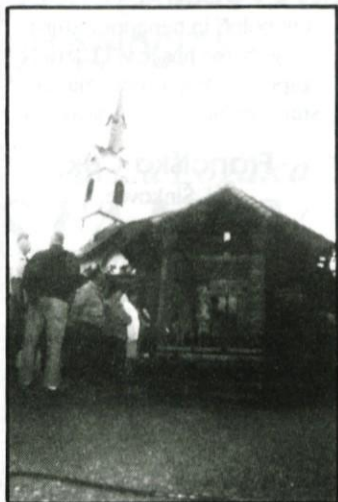
logaške podobe bodo objavljene v zborniku o Sloveniji, ki ga pripravlja Motovunska grupa.

Andrej Žigon se ob tem zahvaljuje najprej Krajevni skupnosti Naklo in podjetjema Valkarton in KLI za materialno pomoč ob razstavah. Obenem izraža zahvalo misijonarja z Madagaskarja darovalcem 100.000 tolarjev za Slovensko vas.

J.G.

UTRINKI

ra DMG pod vodstvom Lovra Groma nastopili še Kamniški koledniki, trio Piščaci iz Slovenske Istre, manjkal tudi ni lončar iz Komende. Pletenje cekarjev sta prikazala zakonca z Vira pri Domžalah.

Vodnjak na večer novega rojstva (foto: A.Ž.)

Posebnost tega večera pe je vsekakor bilo ponovno odprtje vodnjaka, iz katerega je na poteg spet pritekla voda. O tem je ob koncu prireditve obširneje spregovoril g. Bojan Tollazzi, ki je orisal zgodovino vodnjaka ter potek obnove, ki so jo udeležili Čevčani, med njimi naj posebej omenimo Janeza Pečkaja, ki je tega večera tudi pognal vzvodno ročico, da je voda ponovno pritekla iz vodnjaka.

- Premiera Aristofanove komedije Lizistrata, ki jo je 25.6. pripravila Dramska skupina iz Logatca v stari rimski utrdbi na Lanišču sodi v načrtovanje obujanja izjemne kulturne dediščine na območju Logaške občine. Z vsakoletnimi prireditvami naj bi privabili v Logatec tudi kaj več zunanjih obiskovalcev. Za izvedbo te ideje pa bo potrebno širše angažiranje logaških kulturnih delavcev in podjetij. ...

- Tudi večer na vasi v Rovtah ima svoj kulturni in turistični mik. To je pokazala tudi letošnja prireditev, ki je bila izredno dobro obiskana. S sodelovanjem pevskih zborov iz Rovt, Logatca in od drugod je bila prireditev zanimiva in upamo, da bo organizatorjem tudi v bodoče uspelo s peštrim programom privabiti vsaj toliko poslušalcev, kot na to prireditev. Kot nepogrešljivi gostje so nastopili pevci Alpine iz Žirov, sodelovali pa so tudi kamniški koledniki. Prireditev je, iskriveje kot lani, povezoval Mi-

lan Kalan.

Farni dan v tretje

Pester kulturni program, ki je potekal pod geslom: "Močna skupnost izžareva sadove duha, veselja in srečo" je bil predstavljen na trgu pred farno cerkvijo Sv. Nikolaja. To je bil zapored že tretji farni dan in obisk prireditve daje upanje, da bo prireditev postala resnično tradicionalna. Geslo, izbrano v ta namen, pa bi morali ceniti prav povsod, kajti le s povezanostjo ljudi in duha lahko pričakujemo vsestranski napredek.

Naši "Argentinci" v Rovtah - 9.7.1993

V kulturnem domu v Rovtah so 9.7.1993 organizirali srečanje s skupino mladih argentinskih Slovencev, ki delujejo v skupini Rast. To so mladi maturanti Slovenske gimnazije, zvečine že tretji rod Slovenskih političnih izseljencev, ki je na srečanju prikazal argentinske plese, svoje znanje slovenščine pa z odlomki iz Antigone, ki ponazarja vso tragiko vojnega in povojnega časa.

Slovenska beseda in kultura se nam po zaslugi prizadevnih in dobro organiziranih rojakov iz Argentine ohranja ter tako ostaja kulturni ambasador slovenstva v Argentini.

Slovesnost v obnovljeni cerkvi sv. Jožefa

Obnovljena cerkev Sv. Jožefa na Čevci je bila slovesno blagoslovljena 11.7.1993. Blagoslovitev je vodil domači župnik g. Tone Kompare. Slovesnost je popelstril družinski trio Novina iz Novega mesta, ki je s svojim izborom liturgičnih pesmi in s svojo izpovedjo izpovedal izredno zaupanje v božjo pomoč. Ta izpovednost izhaja iz družinske povezanosti z boleznijo vodje ansambla, ki je s svojim izrednim kljubovanjem preživel celo vrsto bolezni - celo klinično smrt. Tako kot je ansambel prikazal svojo vztrajnost in zaupanje v božjo pomoč lahko enako rečemo tudi za prostovoljce, ki so opravili vse delo pri prenovi cerkve, od drobnega dela gospodinje, do gradbenih del. Ta zapis je preskromen odsev velikih prizadevanj in dela mnogih faranov, ki so bila vtkana v obnovo in le bled odsev darov, ki so bili potrebni za obnovo. Posebno zahvalo pa je treba izreči vodju vsega dogajanja, gospodu Tonetu Komporetu, ki je pred vsemi poskrbel za organizacijo in potek obnove tako, kot zmoro: skrbno in preudarno.

Utrinke zbral: Albin Čuk

DAN LEPE, MLADE BESEDE

Logatec je lahko ponosen na dosežke mladih literatov, je zatrdil Marcel Štefančič, predsednik komisije za izvedbo razpisa tekmovanja za najboljši literarni spis na temo "Dan zemlje", ob podelitvi nagrad 23. junija v logaški knjižnici. "Mnogi trde, da se v Logatcu nič ne dogaja", je nadaljeval, "in današnji dan je eden tistih, ki ga Logatec mora pomniti, saj napoveduje ustvarjalni zagon novih literatov."

Zadostno število Logatčanov je pozorno prisluhnilo odlomkom iz nagrajenih spisov in odobravajoče zaploskalo vsakemu prejemniku nagrade. Razpis je predvidel podelitev praktičnih in celo denarnih nagrad (sponzor: Naklo d.o.o.) za učence od 5. do 8. razreda logaških osnovnih šol. Po štirje iz vsakega letnika so bili nagrajeni in, kot rečeno, prvonagrajenec je prebral svoje besedilo. Komisija v sestavi: Marcel Štefančič, Anica Perpar in Bojana Levinger je podelila nagrade naslednjim:

5. razred: 1. Branka Petkovšek (OŠ Tabor), 2. Vid Papis, 3. Mateja Govednik (OŠ 8 talcev), 4. Mojca Mivšek (OŠ Tabor);

6. razred: Branka Rozman,

Maja Rupnik, Damjana Meze (OŠ Tabor), Miran Matičič (OŠ 8 talcev);

7. razred: Maja Čufer (OŠ 8 talcev), Tamara Jaklič, Peter Sunčič, Barbara Fortuna (OŠ Tabor);

8. razred: Elvir Iršič (OŠ Tabor), Saša Perpar (OŠ 8 talcev), Darja Merlak, Damjan Po-pu (OŠ Tabor).

Prireditev pa se je začela pravzaprav s podelitvijo nagrad na razpis za literarno besedilo splošne tematike, na katerem je lahko sodeloval vsakdo. Tako kot osnovnošolci, so tudi ti literati oddali svoje dosežke pod šifro, da bi bilo ocenjevanje čim bolj objektivno. Prvo nagrado je prejel Vid Sark. Pomenila je udeležbo na tednu literarne šole v Gozdu Martuljku (sponzor logaška občina in ZKO). Komisija je bila nad njegovo novelo še posebej navdušena, njeno mnenje je potrdil tudi Denis Poniž, ki je novelo ocenil sicer zunaj konkurence. Drugo nagrado je prejel mladi pesnik Gregor Prezelj in tretjo osnovnošolec Klemen Turk za zgodbo.

Prijeten in predvsem bogat večer je učinkovito dopolnil Trobilni kvintet logaškega pihalnega orkestra z izborom iz renesančne in baročne glasbene zakladnice. Primož Sark

"Lizistrata" na Hrušici

Uprizoritev Aristofanove komedije "Lizistrata" med starorimskim obzidjem na Hrušici je v marsičem odprla nove možnosti, obenem pa sprožila tudi nekaj pomislekov.

Poletni oder, ki bi Logatčanom, okoličanom in morebitnim turistom v prihodnosti ponujal edinstveno doživetje v čudovitem ambientu starega obzidja, je nedvomno ena redkih lokacij s posebnim vzdušjem, ki ga je nemogoče ustvariti v zaprtih prostorih. Nekaj poletnih prireditev v tem prostoru bi lahko postalo celo tradicionalnih. V program bi se vključevali tako gledališčniki kot glasbeniki in še kdo. Toliko o zadovoljstvu spričo izbire prostora.

Glede izbire in uprizoritve teksta pa imam nekaj pomislekov. Grški komediograf Aristofanes, predstavnik takomenovane antiške stare komedije, je bil dokaj ploden

Razpotje do boga

Še nerazcveten
se zgrinjam
na pomladne trave.

Obarvam se zeleno.

Nova preteklost-
čas prekleti!

Jutro bi ugriznil,
zbežal bi z lastnega pogreba
in se smejal mojim metuljem.

pisec, čeprav se je do današnjih časov ohranilo le enajst njegovih besedil. Lizistrata je ena tistih komedij, ki so svojo aktualnost ohranili le spričo svoje večnostne dimenzije, saj je vpiljoč protest proti vojni, proti nemni in otročji moški igri s človeškimi življenji, skozi prizmo dokaj primarnega razumevanja tako moške kot ženske nravi pa je Aristofanes igro zastavil s komedijskim zapletom in intrigo. Kljub temu pa ostaja Lizistrata sofisticirana igra z obilico grških simbolov, ki je poleg tega pisana še v verzih. Ideja samega besedila je vsekakor dobrodošla in aktualna, vendar jo je uprizoritev (režija: Jaša Jamnik) na žalost malce preveč zreducirala na misel, da vsa problematika in tudi njena rešitev izhajata iz zadovoljitve spolnih potreb tako ženske kot moške polovice sveta. Opaziti je bilo precejšen angažma in nadarjenost nekaterih igralcev, ki so po svojih najboljših močeh predstavljali grške in malo manj grške ženske in moške, ki se po nekaj zvijačah in zapletih le pomirijo in sklenejo živeti v sožitju. Za Dramsko skupino iz Logatca je bilo gorvojenje starogrških verzov kljub resnični prizadevnosti pretrd oreh. Verz in metrum bi namreč zahtevala nekoliko bolj kultivirano obdelavo govorenega jezika.

Kljub nekaj slabostim te uprizoritve pa še vedno močno upam, da se bo Jaša Jamnik ali kdo njegovih poklicnih kolegov - režiserjev še kdaj oglašil v Logatcu. Velika škoda bi namreč bila, če ne bi kvalitetno (z ustreznimi izbiro in obdelavo teksta) izkoristili talentiranega in še precej pomlajenega igralskega potenciala.

Vilma Štrifof-Erjavec

LETOŠNJE OBČINSKO PRAZNOVANJE

Predsedstvo logaške občinske skupščine je sklenilo, naj se občinski praznik 12. september, obeleži takole:

- na praznični dan se na proceljih javnih zgradb izobesijo državne zastave, in kjer je mogoče, tudi zastava z občinskim simbolom,
- predsedstvo organizira sprejem za predstavnike Zveze združenj borcev in vodje političnih strank, ki so organizirane v občini,
- organizacije in društva v občini po svoji presoji pripravijo prireditve ali druge aktivnosti.

PREJELI SMO

Lastnike psov, ki se sprehajajo in zadržujejo na območju Sekirice naprošamo, da se pri sprehodih strogo držijo poti in ne dovolijo, da bi se psi iztrebljali po travnikih in njivah.

Hvaležni lastniki kmetijskih zemljišč

"Saj ni rečeno, da te ni, čeprav tvoj glas se več ne sliši, beseda tvoja v nas živi - med nami si."

V spomin

Zvonetu Žaklju

12. julija je minilo dve leti, odkar nas je zapustil dobri sin, brat in prijatelj.

Hvala vsem, ki se ga spominjate in obiskujete njegov prerani grob.

Vsi njegovi

V SPOMIN

Jožeta Zupancu

V mesecu maju smo se na logaškem pokopališču poslovili od našega zadnega Majstrovega borca Jožeta Zupanca. Kot bojevnik v slovenski prostovoljni vojski se je bojeval za našo severno mejo v bateriji "Gregorič" od januarja 1919 do 26. maja 1920. Srečujemo ga v krajih vse od Področce - Ljubelja do Sv. Jakobu v Rožu.

Rodil se je v Vogljah pri Senčurju 15. 3.1898. Kar več različnih poklicev je opravljal na svoji življenjski poti: vse od frizerja in tapetnika do zidarskega mojstra. V Logatec se je iz Rovt preselil v letu 1939 in tu zgradil našim ljudem marsikatero hišo. Ko se je v letu 1952 pričela gradnja sedanjeva KLI-ja je mojster Zupanc s svojimi pomočniki zgradil prve proizvodne prostore, ki so pogoreli v požaru leta 1957.

Prizadeven in vztrajen v delu je ostal tudi po upokojitvi, saj je še v svojem 85. letu opravil marsikatero zidarsko delo. Na stara leta se je rad zabaval z izdelovanjem ur iz lubja; ob njih je stresel marsikatero iskrivo. Z eno teh se tudi poslavljam od njega:

"To je ura, ki vedno enako "fura" nič ne laže, vedno enako kaže!"

Ta ura v prisposobi nam bo v našem spominu vedno enako kazala podobo Zupancovega ata.

Inž. Albin Čuk

Mariji Šebenik

Sedeminosemdeseto leto se ji je pisalo, ko je, skromna in tiha, odšla po plačilo za svoje življenjsko delo. In tega dela ni bilo ravno malo. Vsaj na kulturnem področju ne. Logaška občina ji je zanj pred dvema letoma izročila Februarsko priznanje za življenjsko delo v kulturi.

Marija Šebenik je bila vse življenje zanesena in predana svojemu kulturnemu poslanstvu v domačih Lazah. Odru zvesta več kot 50 let, s petjem, igranjem, zborovodstvom in režijo. Instrumentu v domači kapeli pa vse do zadnjih dni. Zaradi pomanjkanja krajših gledaliških tekstov je za domači oder sama napisala več dramskih prizorov z narodnospodbudno in folklorno tematiko.

Malo je ljudi, ki bi s tolikšnimi naporji hoteli in zmogli vztrajno graditi kulturno podobo kakega kraja, kot jo je Marija Šebenik. Vse premalo pa se vrednosti takega dela zavedamo. Hiteč zadoščati svojim vsakodnevnim materialnim zahtevam, odpravimo ponujene nam vrednote, prej smo pripravljene reči kako pikro na njihov račun kot jih dobrohotno sprejeti. Vendar pa so prizadevanja poplačana z vsakim uspešnim nastopom, z vsakim aplavzom, ki pride spod rok ljudi, ki jih je iskreno prizadevanje kulturnika vznemirilo in zganilo. Zdaj že pokojna je to znala v obilni meri.

Janez Gostiša

"Dnevi življenja so prekratki, dnevi žalosti predolgi."

Ob nenadni in mnogo prezgodnji smrti našega dragega očeta, sina, brata in strica

Pavleta Brenčiča

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sostanovalcem in sodelavcem KLI za pomoč v težkih trenutkih. Hvala vsem za darovano cvetje in spremstvo na zadnji poti.

Iskrena hvala vzgojiteljicam vrta Karitas za pomoč, hvala tudi gospodu župniku za opravljeni obred.

Žalujoci: Zvonka, sin Vojko, oče in mama, sestri Jožica in Vera z družino, brat Peter ter vsi, ki jim je bil drag

"Kako je tvoja soba prazna, ko tebe, mama, več ni. Kako bila je prej prijazna, ko si v njej živela ti."

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi naše drage mame, stare mame in prababice, tašče, sestrične in tete

Marije Rupnik

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom ter vsem prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti. Hvala pevcem Pomladnega odmeva za pevsko slovo in vse zapete pesmi med obredom sv. maše.

Še posebna zahvala pa gre g. župniku za vse tople besede in pogrebni obred.

Vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi, ko nas je v 73. letu zapustila draga žena, mama, stara mama, sestra in svakinja

Frančiška Čuk

roj. Šinkovec

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem ter vaščanom njenega rojstnega kraja, ki ste nam stali ob strani v težkih urah bolezni in slovesa, izrazili sožalje, poklonili mnogo lepega cvetja in jo pospremili v velikem številu na njeni zadnji poti.

Posebna zahvala g. dr. Jožetu Skvarču za trud ob zdravljenju njene bolezni, g. župniku Vladimiru Jaksetiču za svčani obred, ge. Tatjani Štirn za ganljive poslovilne besede, Petru Kuncu za pomoč pri vodenju pogreba. Prav lepa hvala pevcem Pomladnega odmeva za lepo poslovilno petje. In na kraju, prav lepa hvala tudi vsem tistim, ki kakorkoli z nami sočustvujete

Vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, starega očeta in brata

JOŽETA ŠEBENIKA

iz Grčarevca se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom Grčarevca, prijateljem, kolektivoma Valkartona in Mercatorja - Dolomiti za izraženo sožalje in darovano cvetje. Hvala dr. Turkovi in dr. Džaičevi za zdravljenje njegove dolgotrajne bolezni. Hvala pevcem Logaškega okteta, krajevni organizaciji ZZB Tabor, ter g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred. Hvala tudi vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

REŠUJETE STANOVANJSKI PROBLEM ?

morda vam lahko
pomaga ali svetuje
pri odločitvi

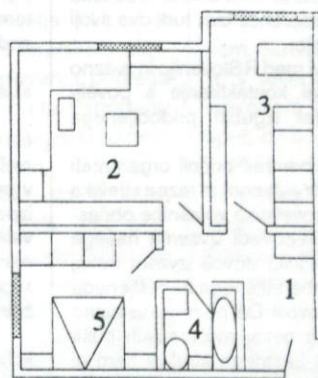
Gradnik
Logatec

V središču Logatca že raste popolnoma nov

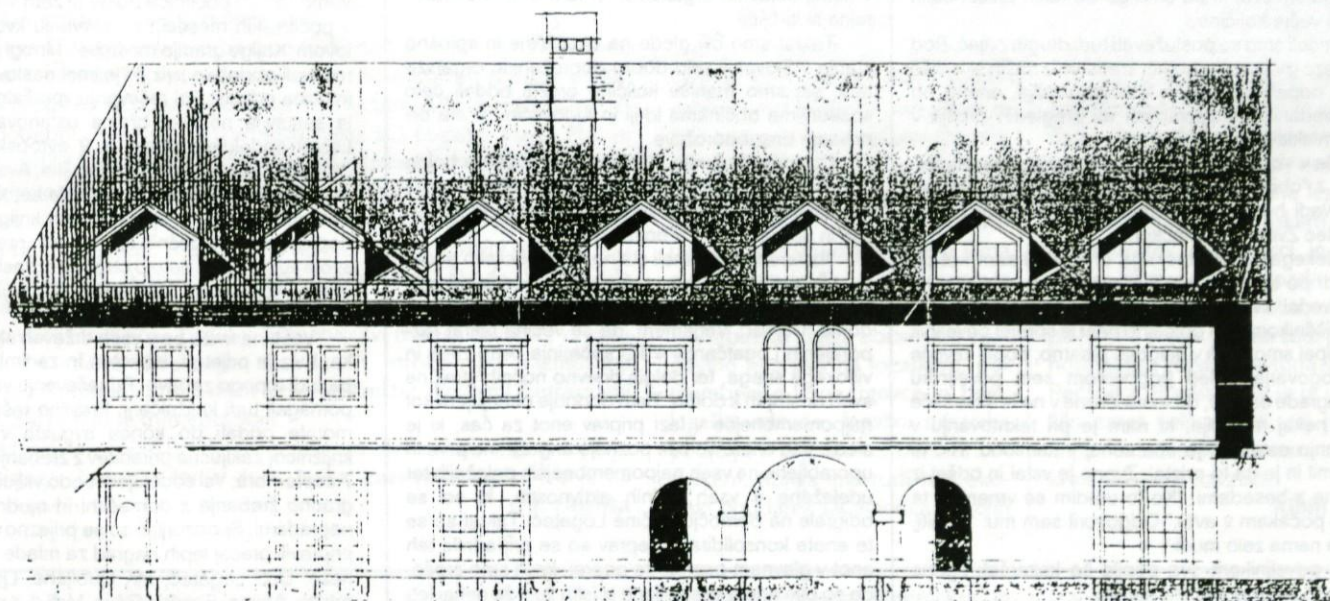
STANOVANJSKO - POSLOVNI OBJEKT,

kjer lahko najdete svoj novi dom ali
poslovni prostor. Še vedno so vam na razpolago
poslovni prostori že od 25 m² dalje po ceni
1.380 DEM/m² za tretjo podaljšano gradbeno fazo

Enosobna ali dvosobna stanovanja
v izmerah 50,13 m² ali 57,06 m²
vam nudimo po ceni 1.650 DEM/m².
Predvideni rok za selitev je april 1994.

- 1. predsoba - 6,68 m²
 - 2. dnevna soba - 21,06 m²
 - 3. kuhinja - 13,44 m²
 - 4. kopalnica - 4,22 m²
 - 5. spalnica - 11,66 m²
- skupaj - 57,06 m²

VSI, KI GRADITE ALI ADAPTIRATE STANOVANJSKE HIŠE - NE POZABITE

- A** NANAŠO BETONARNO, proizvajamo vse vrste betonskih zidakov v standardnih dimenzijah (za širino zidu 7 cm, 20 cm, 25 cm in 30 cm) in betonov od marke 150 dalje. Telefon (061) 741 484.
- B** NAPESKOKOP SMOLEVEC, v katerem pridobivamo in prodajamo peščene agregate kot so betonski in maltni peski ter zasip in tampon. Kličite nas na telefon: (061) 741 754.
- C** NA TRGOVINO Z GRADBENIM MATERIALOM, v kateri prodajamo ves gradbeni material, ki ga potrebujete pri vaši gradnji, material za centralno, elektro material ter vse vrste vodovodne in instalacijske opreme. TELEFON V NAŠI TRGOVINI: (061) 741 010

